

Розглянуто актуальні проблеми майбутніх фахівців у галузі промислового дизайну, орієнтації їх у колірній культурі, а також формотворчої функції кольору в архітектурі та дизайні побутової техніки. Вивчаючи колір як природний феномен, людство набуло знань у галузі фізики, хімії, психофізіології кольорового втручання, які стали основою теорії кольору. Наведено класифікацію функцій кольору та його взаємозв'язок з художньо-графічними дисциплінами (рисунок, живопис, композиція), які займають ключове місце в структурі дизайнерської та художньої підготовки, що істотно впливають на формування професійного мислення майбутніх спеціалістів.

**Ключові слова:** колір, форма, дизайн, дидактика кольору.

**Myshlyaeva O.B., Titov V.A. Topical categories of thought designer and features of the colour of training in the higher school, connected with the problem of colour organization of environment and the artistic design of household appliances**

The article describes the topical problems of future professionals in the field of industrial design, steer them in the culture of color and also forming the function of color in architecture and design of domestic technique. Studying the color as a natural phenomenon, mankind has accumulated knowledge of physics, chemistry, psychophysiology color effects, which formed the basis of the theory of color. A classification of the functions of color and his saints with artistic and graphic disciplines (drawing, painting, composition), which occupy a central place in the structure design and artistic training, exerting significant influence on the thinking of the future of professional specialist.

**Keywords:** color, shape, design, color diductics.

УДК 7.01:728

*Доц. А.М. Олексієнко; викл. Н.Г. Мироненко,  
канд. мистецтвознав. – Харківська державна академія дизайну і мистецтв*

**СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ПРИ РЕКОНСТРУКЦІЇ  
ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ У ЖИТЛОВІ ПРИМІЩЕННЯ  
(НА ПРИКЛАДІ РОБІТ СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ ІО)**

В умовах сталого розвитку міста особливе значення має питання взаємодії інтер'єрів з елементами природного середовища. Перебуваючи у закритому приміщенні, в якому є присутніми елементи, що асоціюються з живою природою, людина відновлює свої духовні і емоційні сили. В умовах сучасної цивілізації важливого значення набуває проектна художньо-творча діяльність, що спрямована на розроблення елементів предметно-просторового середовища людської життєдіяльності з високими споживчими потребами та естетичними якостями.

**Ключові слова:** навколишнє середовище, художній образ, зв'язок інтер'єру з навколишнім середовищем, інтер'єр, предметно-просторове середовище.

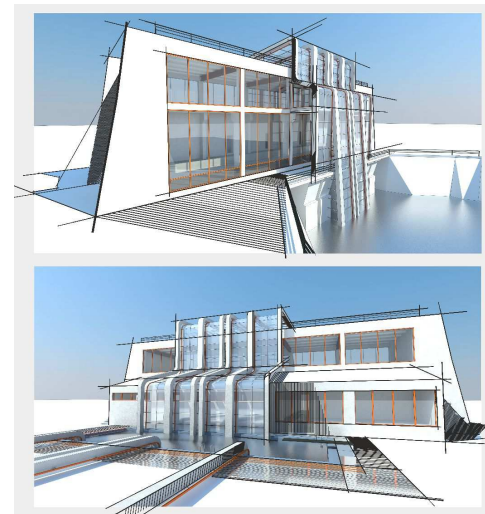
**Актуальність.** Виявити основні тенденції у створенні дизайну інтер'єрів, за яких внутрішній простір пов'язаний з навколишнім середовищем, дуже важливо, тому що цілеспрямовано сформоване архітектурне середовище має забезпечити тісний зв'язок людини з природою, гармонію архітектури та природи, особливо в інтер'єрних просторах, призначених для життя.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Дизайн як проектна культура ставить за мету формування гармонійного середовища житлової, виробничої і соціально-культурної сфер. Тема взаємозв'язку навколишнього середовища та створення художнього образу інтер'єрів не є ґрунтовно дослідженою, але над цим питанням працюють як мистецтвознавці, так і дизайнери середовища – В. Даниленко, Ю. Легенький, М. Колесників, В. Лозовий та ін.

**Основна мета** цієї роботи – виявлення основних тенденцій у створенні художнього рішення інтер'єрів, за яких внутрішній простір пов'язаний з навколишнім середовищем.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Час постійно впливає на екстер'єр та інтер'єри будівель. В основі дизайну екстер'єру лежить синтез прагматичних і художніх ідей і рішень, спрямованих на поліпшення умов існування людини в цілісній естетично досконаленій формі. Сучасний екстер'єрний дизайн характерний різними, зовні навіть суперечливими, тенденціями: з одного боку, прагненням максимально насититися технічними пристроями та спеціальним обладнанням, таким, як системи кондиціонування та енергонакопичувальні елементи, а з іншого – "наближенням" до природи, включенням в екстер'єр природних компонентів: озеленення, басейнів та фонтанів, фрагментів рельєфу.

Під час роботи над ескізним проектом інтер'єрів житлового будинку на базі реконструйованої насосної станції в замській території Запорізької області перед студентами ХДАДМ поставлено мету досягти гармонійного поєднання всіх складових дизайну (художній образ у трактуванні простору, функціональність, дотримання технологічних критеріїв, кольорове рішення). Цей проект пропонує дизайнерське рішення інтер'єрів насосної станції ПНС №7 СРЗС ІІ у Запорізької області, що зазнала реконструкції під лофт-житло (рис.).



*Рис. Проект насосної станції ПНС №7 СРЗС ІІ у Запорізької області*

Будівля, розташована на замській території, є яскравим прикладом конструктивізму. У минулому вона була одним з осередків національного господарства Запорізької області. Це архітектурний об'єм з цокольним поверхом, в якому розташоване застаріле обладнання та добудовані приміщення обслуговування насосної станції. Згідно зі завданням, передбачено реконструкцію та реорганізацію не діючого на цей час приміщення, загальною площею 480 м<sup>2</sup>. Проектне рішення розробляли для таких приміщень, як спальня, ванна кімната, спортзал, рекреаційна зала на даху та добудова додаткового приміщення. Цей проект передбачав створен-

ня у цієї будівлі житлових інтер'єрів у стильовому напрямку "лофт". Після вивчення українського ринку в сфері дизайну інтер'єру було виявлено, що на сьогодні в Україні немає подібних об'єктів (класичних лофтів), що пов'язано, насамперед, з законодавчою базою. Саме тому така ніша проектування цього виду житла залишається вільною для освоєння.

Звісно, що основними робочими категоріями дизайнерського проектування є образ, функція, морфологія, технологічна форма, естетична цінність. Здійснення ідеї створення цілісного образу об'єкта потребує глибокого знання основних законів і тенденцій розвитку економіки, виробництва, споживання, а також розуміння духовних потреб суспільства. Тому дизайн приміщень цієї побудови базувався на поєднанні наукових і художніх принципів.

Перед проектуванням студенти проаналізували проектну ситуацію, систематизували інформацію щодо створення класичних лофтів, вивчили аналоги за певними критеріями.

Аналіз проектної ситуації виявив, що двоповерхова будівля насосної станції, яка раніше відігравала значну роль у господарстві Запорізької області, на цей час дійшла до занепаду як морально, так і конструктивно. Саме тому було прийнято рішення переробити її в житлову будівлю для творчої родини вільної професії (художника, фотографа, режисера та ін.).

В зв'язку з цим було сформульовано вимоги для проектування. Згідно з рішенням було обрано вільне планування простору, де відмежуються лише спальні кімнати та місця, які пов'язані з існуючими комунікаціями. Зонування простору здійснювали за допомогою легких перегородок і меблів.

За основний формоутворювальний елемент було запропоновано взяти площини з заглаженими краями, дугоподібні, що символізують стрімкі водянні потоки та водоспади. Це пояснюється звертанням до історичного минулого даного приміщення (насосна станція). Їх контури простежуються в побудові меблів, перегородок і стелі. Кольорова гама приміщень, згідно з проектом, спирається на ахроматичні кольори з додаванням акцентного синього кольору з похідними від нього. Це свідчить про зв'язок будинку з водою. Особливу увагу надають склу, як домінуючому обробному матеріалу. Це і величезні, від підлоги до стелі вікна-вітрини, і скляні меблі, ніби застигли в просторі водоспади, перегородки спалень і ванних кімнат, які є не лише функціональним, а й декоративним елементом.

Під час розроблення проекту значну увагу було надано конструкціям та зовнішньому вигляду фасаду. За образним рішенням передбачалося створити "дім-водоспад". Саме тому було розроблено різноманітні конструкції та системи, що пов'язані з водою за формою та візуальним сприйняттям. Це дугоподібні форми, спроектовані на базі прозорих матеріалів (скло, пластик) у поєднанні з бетонними та металевими конструкціями, що натякають на промислове минуле цієї будівлі.

Роль кольору є ключовою під час виконання будь-якого проекту. За допомогою кольору можна надати простору відповідного йому психологічного та емоційного впливу та комфорту. Колір – це точно визначувані оптичні властивості предметів, які кожна людина сприймає індивідуально. Крім цього, колірний вплив залежить від гри світла і тіні, а також від особливостей поверхні і структури матеріалів, якими передається колір.

Під час проектування житлових інтер'єрів на базі колишньої насосної станції було обране рішення створити образ водоспаду. Тому в практично безкольоро-

вий інтер'єр було додано сині та синьо-зелені відтінки, що нагадують воду. За пластичним рішенням головними образними елементами були обрані округлі, тягучі елементи, що проявляється у декоративному оформленні та меблях. Аналізуючи цю тему, можна виділити основні принципи створення архітектурно-художнього рішення екстер'єру: простота; зручність і практичність; естетична цінність (краса); вдале поєднання з природою.

Просторово-предметне середовище цього проектного рішення характеризується гармонійним взаємозв'язком внутрішнього середовища з зовнішнім, що досягається за допомогою нестандартних планувальних рішень, екологічно чистих матеріалів та органічних плавноперехідних форм. Це середовище проектувалося з урахуванням інновацій в технології, що дає змогу розумно використовувати ресурси доквілля та мінімально впливати на навколишню природу.

Сама будівля, яка формує центр ландшафтного простору, доповнена елементами, основна мета яких – згладити неприродність геометрично правильних конструкцій, пом'якшити їх тиск на навколишню природу. Головне завдання ландшафтного дизайну в цьому проектному рішенні – створення гармонії та краси в поєднанні з вигодами використання інфраструктури будівель, згладжування конфліктності між урбаністичними формами і природою. Це здійснювалося завдяки використанню декоративних матеріалів, що нагадують воду.

**Висновки.** Головною метою проектування інтер'єрів насосної станції ПНС №7 СРЗС II у Запорізькій області було створення єдиної цілісності навколишнього та внутрішнього середовища завдяки поєднанню архітектурно-конструктивних, формоутворювальних та декоративних елементів, обробних матеріалів і кольорової гами. Вважаємо, що ця тема цікава професійним дизайнерам та потребує подальших пошуків у цьому напрямку.

### Література

1. Даниленко В.Я. Дизайн : підручник [для студ. ВНЗ], які навч. за спец. "Дизайн" / В.Я. Даниленко; Ін-т проблем сучасного мистецтва АМ України. – Харків : Вид-во ХДАДМ, 2003. – 320 с.
2. Крапотов В.Н. Отделочные материалы в интерьере / В.Н. Крапотов, Н.В. Мажура. – К. : Вид-во "Вища шк.", 1981. – 165 с.
3. Проблемы и перспективы развития жилищно-коммунального комплекса города: шестая международная научно-практическая конференция. 1-4 апреля 2008 г. – У 2-х томах. – М. : Изд-во МИКХиС, 2008. – 392 с.
4. Фуруяма М. Тадао Андо. Геометрия жизненного пространства. Taschen / Фуруяма М. Тадао Андо // Артродник, 2008. – 96 с.

### *Олексієнко А.М., Мироненко Н.Г. Создание художественного образа при реконструкции промышленных объектов в жилищные помещения (на примере работ студентов 5 курса ИО)*

Среди многочисленных аспектов формирования архитектурной среды в условиях установившегося развития города особенное значение приобретает вопрос взаимодействия интерьера с элементами природной среды. Находясь в закрытом помещении, в котором присутствуют элементы, ассоциирующиеся с живой природой, человек восстанавливает свои духовные и эмоциональные силы. В условиях современной цивилизации достаточно важное значение имеет проектная деятельность, направленная на разработку элементов предметно-пространственной среды с высокими потребительскими свойствами и эстетическими качествами.

**Ключевые слова:** окружающая среда, интерьер, художественный образ, связь интерьера с окружающим пространством, предметно-пространственная среда.

**Oleksienko A.M., Mironenko N.G. Image creation at the industrial objects reconstruction in housings apartments (on the example of students works of a 5 course of IO)**

Among the numerous aspects of forming of architectural environment in the conditions of the set development of city the special value acquires the question of co-operation of interior with the elements of natural environment. Being in the closed apartment, in that there are the elements associated with wild-life, a man restores the spiritual and emotional forces. In the conditions of modern world of important value artistically-creative activity that is sent to development of elements of in-spatial environment of human being with high consumer properties and aesthetic internalss acquires project.

**Keywords:** environment, interior, image connection of interior with an environment, in-spatial environment.

УДК 624.[048+074.2]

Доц. Ю.О. Полезжаєв<sup>1</sup>; студ. Н.А. Иванов<sup>1</sup>;  
препод. И.Ю. Прокончук<sup>2</sup>

**МОДЕЛИРОВАНИЕ КОНТУРОВ КУПОЛЬНЫХ ПОКРЫТИЙ**

Рассмотрен вопрос создания геометрографических моделей куполов и фрагментов архитектурно-строительных объектов с использованием опыта предшествующей культуры и современных средств технической эстетики, в частности: золотой пропорции, симметрий, собственных преобразований, компьютерных моделирований. Постановка и решения задач диктуются возросшими потребностями социума и, следовательно, актуальностью заявленной тематики. Общенаучным принципом, являющимся основой для геометрографических преобразований, есть моделирование проектируемых объектов строительства и архитектуры, относящихся к религиозным сооружениям и их фрагментам. Новизна предлагаемой тематики, а также решений поставленных задач, определяется спецификой геометрографии на базе компьютеризации и процесса проектирования, и оптимизации избранных решений. Полученные результаты по названной теме вызывают интерес специалистов проектирования и заказчиков из среды архитектурно-строительного зодчества.

**Ключевые слова:** проектирование куполов, геометрография, купольное покрытие, купольное навершие, радиусография.

**Изложение материала.** Все кривые второго порядка описываются зависимостью (Y) от (X). Такие уравнения изучаются в разделе математики аналитическая геометрия. Но с помощью начертательной геометрии можно видеть, как будут выглядеть такие кривые в пространстве. Если в основе аналитики лежит задание линий с помощью функций, то в основе геометрографии – кривые получают, прибегая к визуальным линейным метрическим построениям.

С помощью простейших общеиспользуемых кривых, можно получать многообразные форм, которые будут уникальны и по своей природе необъяснимо привлекательны для зрителя. Интересным является тот факт, что при внимательном изучении предлагаемых иллюстраций, проявляется эффект гештальта, когда простые кривые рождают двойственность формы и восприятие, на первый взгляд, некоторых геометрографических преобразований, становится сложной и не простой задачей.

На данном примере (рис. 1 а, б) точки инциденции окружностей, порождают кривую подчиняющуюся законам, что и кривая второго порядка – гипербола.

Визуальное восприятие простых фигур на данном примере становится более привлекающим взгляд, чем форм кривых, построенных вне геометрографических преобразований, выполненных ранее [1]. Там же (рис. 1, а) наблюдается едва заметная эллиптическая кривая. Для более контрастного и явного выявления кривых, совершив несколько операций (рис. 1, б) с преобразованием основных параметрических постоянных и координатного отношения окружностей [1].

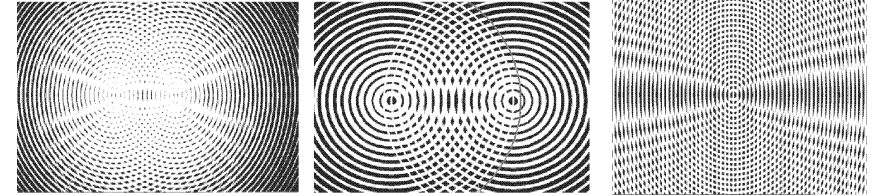


Рис. 1 а

Рис. 1 б

Рис. 1 в

Третьим и последним преобразованием в данном разделе будет моделирование параболы. Построения и кривые, лежащие в основе, так же являют собой неординарность восприятия и многоликость решения математических задач, а также понимания физического мира. Так, в построении кривой второго порядка – параболы участвует окружность и... И далее возникает вопрос. Для построения используется прямая или часть дуги окружности с несравнимо большим радиусом второй окружности (рис. 1, в). Со стороны локального изучения, мы получаем прямой отрезок. Но если рассматривать бесконечно большое полотно, то у прямой появляется радиус кривизны, равный коэффициенту уменьшения перспективы воспринимаемой человеческим глазом.

При сопряжении этих кривых в определенных пропорциях и геометрических координатах, то можно получить проекцию купольного покрытия. К сожалению, из-за очень большого количества точек инциденции наглядная форма теряется, но форма купола есть, и её можно показать (рис. 2, а).

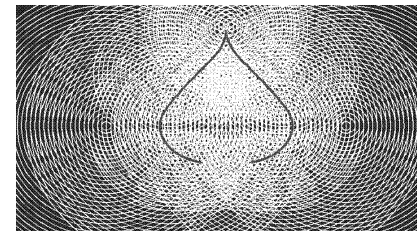


Рис. 2 а

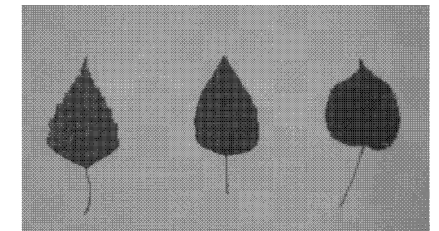


Рис. 2 б

Данный пример формы купольного покрытия похож на естественные образы живого мира. Аналогом может служить листок дерева, который являет собой саму природу (рис. 2, б). Данный пример доказывает, что все геометрографические преобразования справедливы, и если что-то очень сложно для понимания со стороны математического восприятия человека, то на подсознательном уровне вполне приятно и последовательно.

Далее предлагается исследование золотых сечений, используемых в пропорциях куполов поли-циркульных моделей и циркульно-конических моделей.

Методика геометрографического моделирования базируется на поиске композиционных решений, выразительность которых представляет сочетание пря-

<sup>1</sup> Московский государственный строительный университета, РФ;

<sup>2</sup> Национальный лесотехнический университет Украины, г. Львов